

บทความวิจัย

Effects of Theory of Planned Behavior-Based Application Program to Avoid Alcohol Use among Male Secondary School Students

Received: Mar 28, 2023

Revised: Apr 18, 2023

Accepted: May 11, 2023

Khwanraun Luandee, M.N.S.¹Araporn Powwattana, Ph.D.²Sunee Lagampan, Ed.D.³

Abstract

Introduction: Alcohol drinking before the age of 15 increases the risk of alcohol addiction which affects the adolescents' health, behavior, and cognitive, especially for the brain that is not fully developed. To prevent new drinkers, program guided by the theory of planned behavior (TPB) was investigated.

Research objective: To compare the average scores within the intervention group and between the intervention group and the comparison group at baseline, after the intervention, and 4-week follow-up period.

Research methodology: This study used a quasi-experimental design. Participants consisted of 72 male students in secondary school in Loei province. Thirty-four participants were assigned to the intervention group and 38 to the control group. The TPB was applied to guide the program. A set of self-administered questionnaires was used to collect data at baseline, after the intervention, and 4-week follow-up period. Data were analyzed using descriptive statistics, Chi-Squares, Independent t-test, and Paired t-test.

Results: Significant higher scores by intervention group participants between baseline and follow-up were found for knowledge of avoiding alcohol consumption, attitudes towards alcohol consumption behavior, conformities to the reference group in avoiding alcohol consumption, self-efficacy in avoiding alcohol consumption, and intention to avoid alcohol consumption ($p < .05$). At follow-up, between-group significant differences of all these variables were also found ($p < .05$).

Conclusion: As a result, the program guided by the TPB affected the increasing of the intention to avoid alcohol consumption.

Implications: The TPB -based program should be used to guide the activities for both male and female students by adapting the activities appropriately.

Keywords: alcohol drinking behavior, male adolescents, theory of planned behavior, secondary school

¹Student in the Master of Nursing Science Program in Community Nurse Practitioner E-mail: khwanraunl@gmail.com

²Corresponding author Associate Professor E-mail: araporn.pow@mahidol.ac.th

³Associate Professor E-mail: sunee.lag@mahidol.ac.th

¹⁻³Department of Public Health Nursing, Faculty of Public Health, Mahidol University, Bangkok, Thailand.

ผลของโปรแกรมประยุกต์ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนต่อการส่งเสริมการหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สำหรับนักเรียนชาย มัธยมศึกษาตอนต้น

Received: Mar 28, 2023
Revised: Apr 18, 2023
Accepted: May 11, 2023

ขวัญเรือน ล้วนดี พย.ม.¹
อภาพร เผ่าวัฒนา ปร.ด.²
สุนีย์ ละกำป็น กศ.ด.³

บทคัดย่อ

บทนำ: การเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนอายุ 15 ปี พบว่ามีความเสี่ยงต่อการติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพ พฤติกรรมและเขาวนปัญญา โดยเฉพาะสมองที่ยังไม่เจริญเติบโตเต็มที่ จึงได้ศึกษาโปรแกรมที่นำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมาประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันนักดื่มหน้าใหม่

วัตถุประสงค์การวิจัย: เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภายในกลุ่มทดลอง และระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ในระยะก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม และระยะติดตามผลการทดลอง 4 สัปดาห์

ระเบียบวิธีการวิจัย: การวิจัยกึ่งทดลองมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดเลย จำนวน 72 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 34 คน และกลุ่มเปรียบเทียบ 38 คน โปรแกรมมีการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยตอบแบบสอบถามด้วยตัวเองก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล 4 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา Chi-Squares, Independent t-test และ Paired t-test

ผลการวิจัย: กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทักษะการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถ และความตั้งใจในการหลีกเลี่ยงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดีกว่าก่อนการทดลอง (p -value < 0.05) และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ (p -value < 0.05)

สรุปผล: ผลของโปรแกรมประยุกต์ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนทำให้ความตั้งใจในการหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้: สามารถนำรูปแบบโปรแกรมการประยุกต์ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนบูรณาการกิจกรรมไปใช้กับกลุ่มนักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยปรับกิจกรรมให้มีความเหมาะสม

คำสำคัญ: พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ วัยรุ่นชาย ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน มัธยมศึกษาตอนต้น

¹นักศึกษาลัทธิศูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน E-mail: khwuanraunl@gmail.com

²Corresponding author รองศาสตราจารย์ E-mail: arpaporn.pow@mahidol.ac.th

³รองศาสตราจารย์ E-mail: suneelag@mahidol.ac.th

¹⁻³ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

บทนำ

จากการสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากรไทย พ.ศ. 2564 พบว่า ประชากรวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี จำนวนประมาณ 387,986 คน ตีมีสุราในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา คิดเป็นอัตราความชุก ร้อยละ 8.97 เป็นวัยรุ่นชาย 312,471 คน (ร้อยละ 14.22) วัยรุ่นหญิง 75,515 คน (ร้อยละ 3.55) นอกจากนี้ พบว่านักตีมีเยาวชน อายุ 15-24 ปี เป็นเพศชาย อัตราความชุก ร้อยละ 32.38 เพศหญิง อัตราความชุก ร้อยละ 9.15 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักตีมีเยาวชนเพศชาย¹ ตั้งแต่ปี 2554 ถึงปี 2564 พบว่า อัตราความชุกของนักตีมีหน้าใหม่ในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น¹ ในปี พ.ศ. 2560 พบว่าจังหวัดเลยมีสัดส่วนของนักตีมีหน้าใหม่ และนักตีมีที่ตีมีแล้วขยับยานพาหนะ ถึงร้อยละ 73.4 และร้อยละ 78.1 ตามลำดับ ซึ่งเป็นอันดับ 1 ของประเทศ²

การเริ่มตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ก่อนอายุ 15 ปี พบว่ามีความเสี่ยงต่อการติดแอลกอฮอล์มากกว่าการเริ่มต้นการตีมีแอลกอฮอล์หลังอายุ 15 ปี ถึง 4 เท่า ทั้งนี้วัยรุ่นส่วนใหญ่เริ่มตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ครั้งแรกอายุเฉลี่ย 14 ปี³ ในช่วงวัยนี้มีความเปลี่ยนแปลงในระดับฮอร์โมนที่อาจทำให้วัยรุ่นมีอารมณ์แปรปรวน ใจร้อน ต่วนตัดสินใจ ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมที่ไม่ดี และการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นเป็นพฤติกรรมที่ส่งผลต่อสุขภาพอย่างยิ่ง โดยเฉพาะสมองที่ยังไม่เจริญเติบโตเต็มที่ ซึ่งส่งผลเสียตามมามากมาย เช่น ภาวะอ้วน ความดันโลหิตสูง ความผิดปกติของสมอง พฤติกรรมและเซาว์นปัญญา พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ อุบัติเหตุบนท้องถนน ผลการเรียนตกต่ำ และติดสุราเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่⁴ สำหรับวัยรุ่นนั้นแอลกอฮอล์สามารถทำให้โครงสร้างของสมองส่วนหน้า ส่วนฮิปโปแคมปัสผิดปกติได้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ การวางแผน ทักษะด้านความสามารถในการจดจำ การพัฒนาความคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผล การตัดสินใจ และการควบคุมตนเอง¹

การศึกษาวิจัยในประเทศไทยส่วนใหญ่มีการจัดโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ในกลุ่มอาชีวศึกษา แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันพบว่ามีกรณีตีมีแอลกอฮอล์ในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีแนวโน้มของอายุที่เริ่มตีมีลดลง และพบในกลุ่มวัยรุ่นชายมากกว่าวัยรุ่นหญิง⁵ จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นนั้นเกิดจากปัจจัยในตัวบุคคล ได้แก่ ทักษะคิดต่อพฤติกรรม⁶ และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม⁶ รวมถึงความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมและความสามารถของตนเองในตัวบุคคล และปัจจัยภายนอก ได้แก่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เช่น กลุ่มเพื่อน ครอบครัว และสิ่งแวดล้อม⁶ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีตามแผน (Theory of Planned Behavior : TPB)⁷ เนื่องจากพฤติกรรมของมนุษย์เป็นพฤติกรรมที่มีเป้าหมายถูกกำหนดขึ้นโดยความตั้งใจในการกระทำ การกระทำนั้น ๆ เกิดขึ้นหรือไม่นั้นได้รับอิทธิพลจาก ทักษะคิดต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม

ผู้วิจัยในฐานะพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการดูแล ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันเพื่อให้บุคคลมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นที่จะกลายเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ จึงสนใจที่จะศึกษาโปรแกรมการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนต่อความตั้งใจในการหลีกเลี่ยงการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ในนักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อป้องกันนักตีมีหน้าใหม่และปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีผลต่อพฤติกรรมการตีมีในวัยรุ่นชายที่ไม่เคยตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ โดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยใช้กระบวนการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

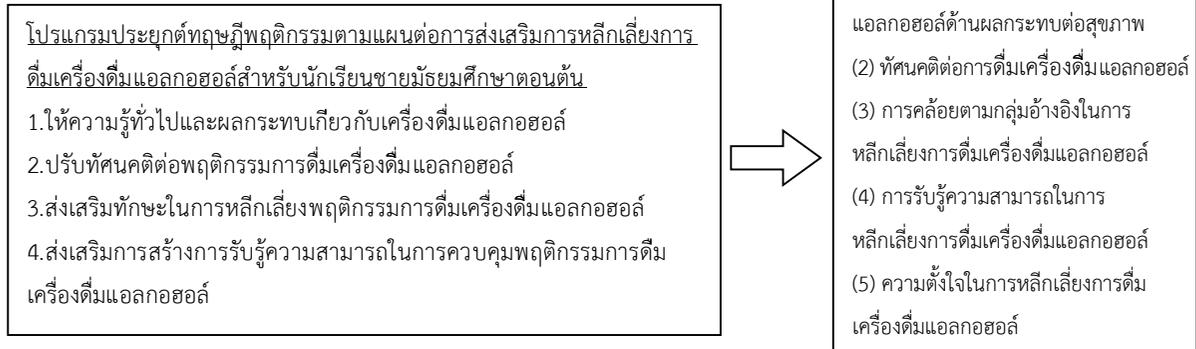
วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมประยุกต์ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนต่อการส่งเสริมการหลีกเลี่ยงการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์สำหรับนักเรียนชาย โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดเลย

สมมติฐานการวิจัย

หลังเข้าร่วมโปรแกรม กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ ทักษะคิด การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถ และความตั้งใจในการหลีกเลี่ยงการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ หลังการทดลองและระยะติดตามผลดีกว่าก่อนการทดลอง และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) แบบ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ โดยวัดผลก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลหลังการทดลอง 4 สัปดาห์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชายที่กำลังศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเลย

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชายที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คัดเลือกจากการเลือกโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยเลือกโรงเรียนประจำอำเภอที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์คล้ายคลึงกัน แยกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากบัญชีรายชื่อ โดยมีเกณฑ์คัดเลือกตามคุณสมบัติ คือ ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นนักเรียนชายกำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่เคยได้รับการอบรมหรือเข้าร่วมโปรแกรมต่าง ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกับโปรแกรมที่ศึกษา และนักเรียนยินยอมเข้าร่วมการวิจัยโดยลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมตน และผู้ปกครองอนุญาตและลงนามยินยอมให้เข้าร่วมกิจกรรมตลอดระยะเวลาจนสิ้นสุดการวิจัย และคัดกรองหาผู้ที่ไม่เคยมีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากแบบสอบถามพฤติกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ขนาดกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้มาจากการคำนวณ Power analysis จากการศึกษาผลของการใช้

โปรแกรมการวางแผนพฤติกรรมต่อทัศนคติ บรรทัดฐาน การรับรู้ความสามารถในการควบคุม ความตั้งใจและพฤติกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น^๑ ได้คำนวณขนาดอิทธิพล (Effect size) หรือค่า d เท่ากับ 0.73 นำมาคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป G Power เวอร์ชัน 3.1 กำหนดให้ความคลาดเคลื่อนที่ 1 เท่ากับ 0.05 และอำนาจการทดสอบ (Power) เท่ากับ 0.8 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 34 คน เพื่อป้องกันการสูญหายของกลุ่มตัวอย่าง จึงเพิ่มขนาดตัวอย่างร้อยละ 10 ได้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 37 คน เมื่อสิ้นสุดการวิจัยเหลือกลุ่มตัวอย่าง 72 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 34 คน กลุ่มเปรียบเทียบ 38 คน คิดเป็นอัตราการสูญหายร้อยละ 7.7 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างติดโควิดจึงไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมจนเสร็จสิ้นโครงการได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนต่อการป้องกันพฤติกรรม การใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนชาย มัธยมศึกษาตอนต้น ที่สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและนำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมาประยุกต์ใช้ โดยใช้กระบวนการให้ผู้เรียนได้รับการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มีส่วนร่วมมากที่สุด และมีการประเมินผลระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลองและระยะติดตามผล 4 สัปดาห์ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมรู้โทษและพิษภัยของเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์ เป็นกิจกรรมให้ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์ ผ่านการบรรยาย ใบงาน สื่อวีดิทัศน์ เกมส์ สื่อที่ใช้คือ แผ่นการนำเสนอ และวีดิทัศน์ เรื่อง “โทษของเครื่องตีมแอลกอฮอล์” จากนั้นร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเล่นเกมตอบปัญหา 2) กิจกรรมทัศนคติซีวีพลอดภัย เป็นกิจกรรมปรับทัศนคติต่อการตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ ผ่านกิจกรรม สื่อวีดิทัศน์ ใบงาน การอภิปรายกลุ่ม โดยให้ชมวีดิทัศน์เรื่อง “อย่าปล่อยให้เหล้ามาลวงเรา” และแบ่งกลุ่มร่วมกันอภิปรายสะท้อนคิดเหตุการณ์ที่ได้รับชม 3) กิจกรรมเราต้องไปทางไหนดีเมื่อมีคนชวน เป็นกิจกรรมส่งเสริมทักษะในการป้องกันการตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์โดยแบ่งกลุ่มและสร้างสถานการณ์จำลองจากโจทย์ที่กำหนดให้ โดยมีผู้วิจัยคอยชี้แนะให้แนวทางในการป้องกันพฤติกรรมมารตีมแอลกอฮอล์ในแต่ละสถานการณ์ 4) กิจกรรมชีวิตสดใสถ้าไม่ตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ เป็นกิจกรรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถในการควบคุมการตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ โดยให้ชมวีดิทัศน์เรื่อง “ชีวิตสดใสถ้าไม่ตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์” แล้วร่วมกันอภิปรายสะท้อนคิดเหตุการณ์ที่ได้รับชม 5) กิจกรรมทบทวนและประมวลความรู้ เป็นกิจกรรมการสรุปทบทวนความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยประยุกต์จากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง⁶ โดยมีการขออนุญาตใช้เครื่องมือประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ส่วน มีแบบสอบถาม 5 ชุด ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามประเมินก่อน-หลัง เข้าร่วมโปรแกรม

ชุดที่ 1 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงการตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นแบบให้เลือกตอบถูกหรือผิด

ชุดที่ 2 แบบวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมการตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ เป็นแบบวัดทัศนคติเชิงบวกและเชิงลบ มีลักษณะการวัดแบบลิเคิร์ท 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ชุดที่ 3 แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการหลีกเลี่ยงการตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ มีลักษณะการวัดแบบลิเคิร์ท 5 ระดับ จำนวน 6 ข้อ

ชุดที่ 4 แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการหลีกเลี่ยงการตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ มีลักษณะการวัดแบบลิเคิร์ท 5 ระดับ จำนวน 9 ข้อ

ชุดที่ 5 แบบวัดความตั้งใจในการหลีกเลี่ยงการตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ มีลักษณะการวัดแบบลิเคิร์ท 5 ระดับ จำนวน 3 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความสมบูรณ์ของแบบทดสอบและโปรแกรม ซึ่งประกอบด้วยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านส่งเสริมสุขภาพในเด็ก การพยาบาลครอบครัวอนามัยและการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่น จำนวน 3 ท่าน จากนั้นผู้วิจัยนำมาคำนวณค่า CVI = 0.7, 1.0, 1.0, 0.0 และ 1 ตามลำดับ จากนั้นผู้วิจัยนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและตรวจสอบความเชื่อมั่นโดยนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่ศึกษา จำนวน 30 คน แล้วนำแบบวัดความรู้มาหาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธี Kuder-Richardson 20 (KR-20) และแบบวัดทัศนคติการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถ และความตั้งใจในการหลีกเลี่ยงการตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.700, 0.707, 0.795, 0.857 และ 0.795 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการขอจริยธรรมการทำวิจัยในมนุษย์ เลขที่ MUPH 2021-133 ขออนุญาตดำเนินการจากผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีการแนะนำตัว ชี้แจงการทำวิจัย ให้กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองเซ็นยินยอมเข้าร่วมวิจัย และเมื่อเข้าร่วมการวิจัยแล้วสามารถยุติการเข้าร่วมได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลกระทบต่อการเรียนในโรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองโดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามก่อน-หลังการทดลอง และระยะติดตามผลการทดลอง 4 สัปดาห์ ด้วยตนเอง ระยะเวลาทำกิจกรรมทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ โดยใช้คาบกิจกรรมแนะนำกลุ่มทดลองทำกิจกรรมสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที โดยสัปดาห์ที่ 3 มี 2 กิจกรรม ภายหลังจากสิ้นสุดการวิจัย กลุ่มเปรียบเทียบได้รับกิจกรรมสรุปความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS กำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ประกอบด้วย Chi-Squares (χ^2) Independent t-test และ Paired t-test

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 72 คน เป็นกลุ่มทดลอง 34 คน กลุ่มเปรียบเทียบ 38 คน มีอายุตั้งแต่ 12-14 ปี อายุเฉลี่ยเท่ากับ 12.83 เกรดเฉลี่ยล่าสุดของทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 3.01-4.00 กิจกรรมยามว่างส่วนใหญ่เล่นโทรศัพท์มือถือ ร้อยละ 80.5 รองลงมาเล่นเกมออนไลน์ ร้อยละ 69.5 สถานภาพครอบครัวส่วนใหญ่ บิดา-มารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 80.7 บุคคลที่นักเรียนอาศัยด้วย คือ บิดาและมารดา ร้อยละ

73.55 ส่วนใหญ่มีเพื่อนสนิท 4 คนขึ้นไป ร้อยละ 73.2 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ดื่ม ร้อยละ 57.9 และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิทของตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ดื่ม ร้อยละ 87.4 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างพบว่าของคุณลักษณะทั่วไประหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบไม่มีความแตกต่าง แต่พบว่ากลุ่มทดลองมีอายุสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

ในระยะเวลาหลังการทดลองและระยะติดตามผลการทดลอง พบว่ากลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการหลีกเลี่ยงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ความสามารถในการหลีกเลี่ยงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และความตั้งใจในการหลีกเลี่ยงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ ภายในกลุ่มทดลอง

ตัวแปรที่ศึกษา	Mean difference	S.D.	t	p-value* (one-tailed)
ความรู้เกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
ก่อนการทดลอง - หลังการทดลอง	-.68	1.39	-2.85	.004
ก่อนการทดลอง - ระยะติดตามผล	-.59	1.44	-2.39	.011
หลังการทดลอง - ระยะติดตามผล	.09	1.11	.48	.323
ทัศนคติต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
ก่อนการทดลอง - หลังการทดลอง	-2.91	6.60	-2.57	.007
ก่อนการทดลอง - ระยะติดตามผล	-3.50	5.44	-3.75	.001
หลังการทดลอง - ระยะติดตามผล	-.59	6.14	-.56	.290
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
ก่อนการทดลอง - หลังการทดลอง	-1.47	4.32	-1.98	.028
ก่อนการทดลอง - ระยะติดตามผล	-.41	4.98	-.48	.316
หลังการทดลอง - ระยะติดตามผล	1.06	3.52	1.75	.044

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ ภายในกลุ่มทดลอง (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	Mean difference	S.D.	t	p-value* (one-tailed)
การรับรู้ความสามารถในการหลีกเลี่ยงการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์				
ก่อนการทดลอง - หลังการทดลอง	-2.15	6.45	-1.94	.030
ก่อนการทดลอง - ระยะติดตามผล	-.68	7.08	-.56	.290
หลังการทดลอง - ระยะติดตามผล	1.47	6.26	1.37	.900
ความตั้งใจในการหลีกเลี่ยงการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์				
ก่อนการทดลอง - หลังการทดลอง	-1.38	3.12	-2.58	.007
ก่อนการทดลอง - ระยะติดตามผล	-1.12	3.46	-1.88	.034
หลังการทดลอง - ระยะติดตามผล	.27	2.53	.61	.272

* = p-value < .05

เนื่องจากคะแนนความรู้เกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์และทัศนคติต่อพฤติกรรมการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์มีความแตกต่างกันตั้งแต่ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยจึงนำค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนน (\bar{d}) มาคำนวณหาความแตกต่างระหว่างกลุ่ม พบว่า ในระยะติดตามผลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงการตีเครื่องตี

แอลกอฮอล์ดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) แต่ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องทัศนคติต่อการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ($p > 0.05$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่างของคะแนน และค่าสถิติทดสอบที ของการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

กลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มทดลอง (n = 34)		กลุ่มเปรียบเทียบ (n = 38)		t	p-value* (one-tailed)
	\bar{d}	S.D.	\bar{d}	S.D.		
ความรู้เกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์						
หลัง - ก่อนการทดลอง	0.68	1.05	1.05	1.08	1.07	.297
ติดตามผล - ก่อนการทดลอง	0.59	1.13	0.26	1.31	2.97	.028
ทัศนคติต่อพฤติกรรมการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์						
หลัง - ก่อนการทดลอง	2.91	4.78	0.58	5.72	-0.13	.131
ติดตามผล - ก่อนการทดลอง	3.50	4.70	1.18	5.59	-0.15	.078

* = p-value < .05

ในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการหลีกเลี่ยงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และความตั้งใจในการหลีกเลี่ยงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ไม่แตกต่างกับกลุ่มเปรียบเทียบ ($p>0.05$)

ในระยะติดตามผลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถในการหลีกเลี่ยงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ต่ำกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยคะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบ ของการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ

กลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มทดลอง (n = 34)		กลุ่มเปรียบเทียบ (n = 38)		t	p-value* (one-tailed)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ตัวแปรที่ศึกษา						
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการหลีกเลี่ยงการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์						
หลังการทดลอง	27.59	2.97	27.74	4.05	-0.18	.104
ติดตามผล	26.53	4.68	27.13	4.45	-0.56	.450
การรับรู้ความสามารถในการหลีกเลี่ยงการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์						
หลังการทดลอง	39.35	5.25	38.82	7.19	0.36	.148
ติดตามผล	37.88	6.11	38.08	7.52	-0.49	.028
ความตั้งใจในการหลีกเลี่ยงการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์						
หลังการทดลอง	14.03	1.71	13.71	2.47	0.63	.070
ติดตามผล	13.76	2.02	13.42	2.37	0.66	.081

* = p-value < .05

อภิปรายผลการวิจัย

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ดีกว่า ก่อนการทดลองและดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ เกิดจากโปรแกรมที่ประกอบด้วย ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ผลกระทบจากการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในด้านต่าง ๆ เช่น ร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยผ่านแผนภาพสไลด์ประกอบการบรรยาย และสื่อวีดิทัศน์ วิธีการให้ความรู้รูปแบบนี้มีความเหมาะสมกับวัยรุ่นในวัยเรียน เนื่องจากวัยรุ่นมีพัฒนาการด้านสติปัญญาและความคิดก้าวหน้า สนใจแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ สามารถใช้ความคิดได้อย่างมีเหตุผล และมีกระบวนการคิดจากสิ่งที่เห็น⁹ สอดคล้องกับการศึกษาผลของโปรแกรมที่ใช้แบบจำลองการให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะต่อพฤติกรรมป้องกันการตี้มเครื่องตี้ม

แอลกอฮอล์ในนักเรียนอาชีวศึกษาหญิง กรุงเทพมหานคร¹⁰ พบว่าการให้ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่มีผลต่อร่างกายและจิตใจในวัยรุ่น ครอบครัว พฤติกรรมการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และสังคม โดยผ่านรูปแบบกิจกรรมสื่อวีดิทัศน์ ใบบาง อภิปรายกลุ่ม เกมส์ และการแสดงบทบาทสมมติ พบว่าความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเพิ่มขึ้น

ทัศนคติต่อพฤติกรรมการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ หลังทดลองและระยะติดตามผลดีกว่าก่อนการทดลอง การสร้างทัศนคติต่อพฤติกรรมการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในการศึกษาครั้งนี้ ผ่านกิจกรรม สื่อวีดิทัศน์ ใบบาง การอภิปรายกลุ่ม โดยให้ชมหนังสือเรื่อง “อย่าปล่อยให้เหล้ามาลวงเรา” และแบ่งกลุ่มร่วมกันอภิปรายสะท้อนคิดเหตุการณ์

ที่ได้รับชมจากวิดีโอทัศนโดยทัศนนี้แสดงให้เห็นถึงผลกระทบ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ส่งผลต่อตนเองและผู้อื่นขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ที่ได้กล่าวไว้ว่า ทัศนคติต่อพฤติกรรมเป็นการประเมินทางบวกหรือลบ ต่อการกระทำนั้น ๆ จัดได้ว่าทัศนคติต่อพฤติกรรมเป็นปัจจัย ส่วนบุคคล ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่าการทำพฤติกรรมใดแล้ว จะได้รับผลทางบวก ก็จะมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติที่ดีต่อ พฤติกรรมนั้น ในทางตรงข้าม หากมีความเชื่อว่าการทำ พฤติกรรมนั้นแล้วจะได้รับผลในทางลบ ก็จะมีแนวโน้มที่จะมี ทัศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น และเมื่อมีทัศนคติทางบวก ก็จะเกิดเจตนาหรือตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น⁷ แต่เมื่อ เปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม พบว่า ไม่แตกต่างกัน สามารถอธิบาย ได้ว่าความเชื่อส่วนบุคคลจะส่งผลต่อทัศนคติ และพฤติกรรม วิเคราะห์จากข้อมูลการสัมภาษณ์เด็กนักเรียนเพื่อสำรวจปัญหา และเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะก่อนดำเนินการวิจัย พบว่า เด็กนักเรียนที่เห็นผู้ปกครองและเพื่อนสนิทมีพฤติกรรมการ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะส่งผลไปยังทัศนคติต่อพฤติกรรม เนื่องจากนักเรียนกลุ่มนี้มีการประเมินและมีความเชื่อว่าเมื่อ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วเกิดความสุขสนุกสนานและ ไม่มีความผิด จึงส่งผลให้มีทัศนคติทางบวกต่อพฤติกรรมการ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และในการศึกษาครั้งนี้กลุ่มทดลอง มีอายุสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ซึ่งเป็นไปได้ว่าในช่วงอายุที่ ต่ำกว่าของกลุ่มเปรียบเทียบ ส่งผลให้กลุ่มเปรียบเทียบมีความ อยากรู้อยากลอง มีความคิดค่อนงน้อยกว่ากลุ่มทดลองที่เข้า ร่วมโปรแกรม

การคล้ายคลึงตามกลุ่มอ้างอิงในการหลีกเลี่ยงการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์หลังการทดลองและระยะติดตามผลดีกว่า ก่อนการทดลอง จากกิจกรรมที่มีการเสริมแรงการรับรู้ต่อความ เชื่อของนักเรียนกับเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ผ่านกิจกรรมแสดงบทบาทสมมุติ การอภิปราย กลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มและสร้างสถานการณ์จำลอง เมื่ออยู่ใน สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากการถูก เพื่อนชักชวน ทำให้บุคคลเข้าใจถึงสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการ รับรู้ที่มีต่อตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาประสิทธิผลของ โปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตาม แผนร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมเพื่อป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตำบลช่องชัยพัฒนา อำเภอช่องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่ามีการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดีขึ้น¹¹ แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม พบว่า ไม่แตกต่างกัน สามารถอธิบายได้ว่า พฤติกรรมการ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ปกครองส่งผลต่อการคล้ายตาม กลุ่มอ้างอิง จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อาศัยอยู่กับผู้ปกครอง ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มอ้างอิงที่สำคัญ และ พบว่าพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ปกครองใน กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบมีสูงถึงร้อยละ 50 และ 65.8 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนอาชีวศึกษาชาย จังหวัดชัยนาท⁵ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีคนในครอบครัวดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีส่วนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีคนในครอบครัวดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์

การรับรู้ความสามารถในการหลีกเลี่ยงเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์หลังการทดลองและระยะติดตามผลดีกว่าก่อน การทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ เกิดจากกิจกรรมที่จัดขึ้น ในโปรแกรมช่วยเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถในการ หลีกเลี่ยงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ ทักษะการปฏิเสธ การตัดสินใจ และการหลีกเลี่ยง โดยให้ชมวิดีโอเรื่อง “ชีวิตสดใสถ้าไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” มีการสร้างการรับรู้ ความสามารถควบคุมตนเองในส่วนของสร้างเชื่อมั่น ในความสามารถการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ทำให้ได้ ฝึกฝนให้เกิดความมั่นใจในความสามารถของตนเอง ซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาผลของโปรแกรมที่ใช้แบบจำลองการ ให้ข้อมูล การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะต่อ พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียน อาชีวศึกษาหญิง กรุงเทพมหานคร¹⁰ พบว่า การให้ความรู้เกี่ยวกับ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยผ่านกิจกรรม สื่อวิดีโอทัศน ใบงาน และการอภิปรายกลุ่ม ในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการ รับรู้ความสามารถของตนเองต่อการป้องกันเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มในระยะติดตามผล พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนต่ำกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ สามารถอธิบาย ได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นการเชื่อมั่นใน ความสามารถในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง⁷ ซึ่งเมื่อเวลา

เปลี่ยนแปลงไปความรู้สึกเชื่อมั่นในความสามารถนี้อาจลดลงได้ หากไม่ได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าที่มีความเฉพาะกับพฤติกรรมนั้น ๆ ประกอบกับกลุ่มทดลองมีอายุเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบจึงทำให้โอกาสในการเผชิญกับสิ่งเร้าที่มากกระตุ้นให้ตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น จึงส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองลดลงมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

ความตั้งใจในการหลีกเลี่ยงการตี๋มเครื่องแอลกอฮอล์ หลังการทดลองและระยะติดตามผลดีกว่าก่อนการทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ สามารถอธิบายได้ว่าโปรแกรมการประยุกต์ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนต่อความตั้งใจในการหลีกเลี่ยงการตี๋มเครื่องแอลกอฮอล์ในนักเรียนชาย มัธยมศึกษาตอนต้น ที่ได้มีการนำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมาประยุกต์ใช้ผ่านกิจกรรมให้ความรู้ ใบบาง อภิปรายกลุ่ม เกม และแสดงบทบาทสมมุติ การนำกลวิธีที่หลากหลายมาใช้ เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง พร้อมทั้งเน้นกิจกรรมที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วม และฝึกทักษะต่างๆที่มีประโยชน์ต่อการหลีกเลี่ยงตนเองจากการตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ ส่งผลต่อความตั้งใจในการหลีกเลี่ยงการตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน อธิบายว่าการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์จะเกิดจากการขึ้นำโดยความเชื่อ 3 ประการ ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม กลุ่มอ้างอิง และความสามารถในการควบคุม ซึ่งความเชื่อแต่ละตัวส่งผลต่อตัวแปรต่าง ๆ⁷ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาอำนาจการทำนายของความเชื่อสำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมกลุ่มอ้างอิง และการควบคุมต่อความตั้งใจในการไม่ตี๋มสุราในอีก 6 เดือนข้างหน้า ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1¹² พบว่า ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม กลุ่มอ้างอิง

และการควบคุม มีอิทธิพลเป็นตัวชี้นำความตั้งใจไม่ตี๋มสุรา และพฤติกรรมการไม่ตี๋มสุราของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ควรจัดกิจกรรมให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำให้กับนักเรียนเพื่อป้องกันพฤติกรรมการตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ และป้องกันการเกิดนักตี๋มหน้าใหม่
2. หลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาควรส่งเสริมการป้องกันพฤติกรรมการตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ โดยเน้นการพัฒนาทักษะ การนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดนักตี๋มหน้าใหม่ในวัยรุ่น
3. สามารถนำรูปแบบโปรแกรมการประยุกต์ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน เป็นฐานต่อความตั้งใจในการหลีกเลี่ยงการตี๋มเครื่องแอลกอฮอล์ โดยบูรณาการกิจกรรมไปใช้ได้กับกลุ่มนักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยปรับกิจกรรมให้มีความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการพัฒนาารูปแบบการศึกษาในกลุ่มประชากรวัยรุ่นอื่น ๆ เช่น นักเรียนมัธยมศึกษาเพศหญิง เพื่อใช้ป้องกันนักตี๋มหน้าใหม่ในเพศหญิง
2. ควรมีการศึกษาและติดตามพฤติกรรมความยั่งยืนของการป้องกันการตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ และความตั้งใจที่จะไม่ตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ ในระยะยาวมากกว่า 4 สัปดาห์ เช่น 3 เดือน หรือ 6 เดือน

References

1. Atsanangkornchai S. Stereotypes and trends drinking behavior of Thai population. Songkhla: Center of Alcohol Studies; 2002.
2. Center of Alcohol Studies. The public research project on public opinion on important issues related to alcohol and public drinking plans. 1st ed. Songkhla: Faculty of Medicine Prince Songkhla University; 2019. (in Thai).
3. Chowchalard P, Benjakul S, Kengganpanich M, Kengganpanich T. Effects of an alcohol use prevention program applying self-efficacy theory among 7th grade students in Nakhon Pathom province. *Ramathibodi Nursing journal* 2018;24(2):210-24. (in Thai).
4. Tumarungsri T. Associations between alcohol consumption and injuries in emergency room patients. Nontaburi: Center of Alcohol Studies; 2013. (in Thai).
5. Kunteeya W, Homsin P, Srisuriyawet R. Factors related to alcohol drinking among male vocational students in Chai Nat province. *Journal of Nursing and Education* 2015; 8(1):11-26. (in Thai).
6. Chiraparadispol R, Pichayapinyo P, Lagampan S, Dusit S. Prevalence and factors associated with new students drinker in Bangkok metropolitan high schools. *Journal of Public Health Nursing* 2018; 32(2):155-71. (in Thai).
7. Ajzen I. The theory of planned behavior. *Organization Behavior and Human Decision Processes* 1991;50(2):179-211
8. Chaosurin S, Phuphaibul R, Nintachan P, Kongsaktraktrakul C. Effects of the planned behavior program on attitudes, norms, perceived behavior control, intentions, and alcohol use in adolescents [master's thesis]. Nakhon Pathom: Mahidol University; 2011. (in Thai).
9. Hunnirun P, Suwan P, Worapong S, Malarat A. Basic textbooks, health education, secondary 2. 1st ed. Bangkok: Aksorn Charoen Tat; 2009. (in Thai)
10. Sukkum S, Powwattana A, Auemaneekul N. Effects of the program with the information motivation behavioral skill model toward the preventive behavior in alcohol drinking among the female vocational students in Bangkok. *Journal of Health and Nursing Research* 2020;36(3):57-68. (in Thai).
11. Phalasarn A, Duangsong R. The effective of health education program by application of theory of planned behavior and social support for prevention alcohol drinking behavior among secondary level 4 Khongchaipattana sub-district, Khongchai district, Kalasin province. *KKU Research Journal* 2011;11(1):83-92. (in Thai).
12. Junyaem U, Yuttatri P. Prediction of undergraduate freshmen's international abstinence of alcohol: application of the theory of planned behaviour. *Thai Journal of Nursing Council* 2016;31(2): 28-40. (in Thai).